

Almindelige bemærkninger

1. Baggrund for og sigte med lovforslaget

Forslaget til ændring af landstingslov tilsigter at overføre sekretariatsfunktionen for Landstingets Udenrigs- og Sikkerhedspolitiske udvalg fra Landsstyrets Sekretariat (Udenrigskontoret) til Landstingets Bureau. Samtidig præciseres det, i overensstemmelse med den praksis der har udviklet sig, at Landsstyreformandens orienteringer til udvalget ikke er bundet til de enkelte landstingssamlinger.

Det er fastsat i § 18, stk. 3 i landstingslov om Landstinget og Landsstyret, at Landsstyreformandens Sekretariat varetager sekretariatsfunktionen for udvalget. Da bestemmelserne om Landstingets Udenrigs- og Sikkerhedspolitiske Udvalg blev udformet i landstingslov nr. 11 af 20. oktober 1988, tog man udgangspunkt i reglerne om Folketingets Udenrigspolitiske Nævn. På daværende tidspunkt varetog Udenrigsministeriet alene sekretariatsfunktionen for nævnet. Endvidere lå sekretariatsbetjeningen for Landstingets øvrige udvalg på daværende tidspunkt ligeledes i Landsstyrets administration. Det var derfor dengang naturligt at bestemme, at sekretariatsbetjeningen varetages af Landsstyreformandens Sekretariat.

I de forløbne år er aktivitetsniveauet inden for udvalgets område udvidet væsentligt, og der er oprettet særskilt udvalgsbetjening i Landstingets Bureaus regi, jf. § 22, stk. 1 i Landstingets forretningsorden. Også for Folketingets Udenrigspolitiske Nævn er der sket den udvikling, at det har fået et særskilt sekretariat i Folketingets Sekretariat, således at dette har overtaget en væsentlig del af de daglige støttfunktioner for nævnet og dets medlemmer. Betjeningen af nævnet sker nu i et nært samarbejde mellem de to sekretariater i Folketinget og i Udenrigsministeriet.

På denne baggrund er det fundet naturligt at overføre sekretariatsfunktionen fra Landsstyreformandens Sekretariat til Landstingets Bureau.

Siden 1988 er der sket en væsentlig forøgelse af Hjemmestyrets aktiviteter på det udenrigs- og sikkerhedspolitiske område inden for rammerne af hjemmestyrelovens §§ 11 og 13, hvorefter rigsmyndighederne har afgørelsen i spørgsmål, der angår rigets forhold til udlandet (§ 11). Traktater, der kræver Folketingets samtykke, og som særligt berører grønlandske interesser, skal forelægges Hjemmestyret til udtalelse, inden de indgås (§ 13), ligesom Hjemmestyret kan få adgang til at gøre de særlige grønlandske interesser gældende ved deltagelse i internationale forhandlinger af betydning for det grønlandske erhvervsliv (§ 16).

Den praksis, der er udviklet vedrørende Hjemmestyrets deltagelse i udenrigs- og sikkerheds-politiske anliggender, der særligt vedrører Grønland, er beskrevet i "Anorakrapporten" af juli 1999. Denne rapport har bl.a. dannet udgangspunkt for Selvstyrekommissionens overvejelser og forslag på det udenrigs- og

sikkerhedspolitiske område. Endvidere fremgår praksis af Landsstyrets årlige udenrigspolitiske redegørelse til Landstinget.

Ved Itilleq-erklæringen af 14. maj 2003 har regeringen og Landsstyret gensidigt bekræftet denne medinddragelse i udenrigs- og sikkerhedspolitiske anliggender, der særligt vedrører Grønland.

Inden for disse rammer, dvs. hjemmestyreloven og den udviklede praksis, varetager Landsstyret de udenrigs- og sikkerhedspolitiske opgaver. Landsstyreformanden orienterer udvalget, når der modtages oplysninger af større udenrigs- og sikkerhedspolitisk rækkevidde, og rådfører sig med udvalget. Oplysningerne gives imidlertid ikke kun inden den enkelte landstingssamling, således som det er udgangspunktet i § 18, stk. 1 i den nugældende formulering, men også efter behov mellem samlingerne. Det er derfor fundet naturligt at ajourføre denne bestemmelse.

Forslaget tilsigter ikke at ændre karakteren af udvalgets virksomhed.

På linje med forholdet mellem den danske regering og Folketingets Udenrigspolitiske Nævn er udvalget således ikke mandatgivende over for Landsstyret, men der tilsigtes fortsat en dialog mellem Landsstyret og udvalg på grundlag af de oplysninger, som Landsstyreformanden forelægger for udvalget. Oplysninger, der kan være tilvejebragt af Landsstyreformandens Sekretariat (Udenrigskontoret) eller modtaget fra regeringen. For så vidt angår oplysninger fra regeringen, har der siden sagen om opgradering af Thuleradaren startede, udviklet sig den praksis, at udvalget modtager samme orientering (i form af talepapir el.lign.) som udenrigsministeren giver Folketingets Udenrigspolitiske Nævn.

2. Høring

Lovforslaget har været til høring i Landstingets Bureau og i Lovkontoret, hvis bemærkninger er indarbejdet.

Endvidere har forslaget været til høring i Udenrigsministeriet, idet det i henhold til hjemmestyrelovens § 11 er rigsmyndighederne, der har afgørelsen i spørgsmål, der angår rigets forhold til udlandet. Tilsvarende var forslaget til bestemmelserne om Landstingets Udenrigs- og Sikkerhedspolitiske Udvalg til høring i Udenrigsministeriet i forbindelse med lovændringen i 1988. Udenrigsministeriets bemærkninger er indarbejdet.

3. Økonomiske, administrative og lovgivningsmæssige konsekvenser

Sekretariatsbetjeningen af udvalget er hidtil sket som led i Landsstyreformandens Sekretariats (Udenrigskontorets) sagsbehandling vedrørende de emner, som udvalget orienteres om. Omfanget af disse sagsbehandlingsopgaver ændres ikke. Overførslen

af sekretariatsopgaverne har derfor ingen økonomiske eller personalemæssige konsekvenser for Udenrigs-kontoret.

Sekretariatsbetjeningen af udvalget i Landstingets Bureau skønnes, efter Udenrigskontorets erfaring, at kræve ca. 1/4 AC-årsværk.

Lovforslaget medfører, at der bliver behov for at gennemføre en konsekvensændring i § 22, stk. 1 i Landstingets forretningsorden. Lovforslaget giver i øvrigt ikke behov for andre lovændringer.

Bemærkninger til forslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1.

Udeladelsen af ordene "inden en samlings afholdelse" gør det tydeligt, at landstyreformanden fremsender oplysninger om udenrigs- og sikkerhedspolitiske emner af interesse for Grønland efter behov, dvs. når der foreligger oplysninger af væsentlig rækkevidde for Grønland. Oplysningerne meddeles således ikke som udgangspunkt i forbindelse med en landstingssamling.

Til nr. 2

Landstingsloven om Landstinget og Landsstyret indeholder ingen bestemmelser om sekretariatsbetjeningen af de øvrige landstingsudvalg. Udeladelsen af den nugældende stk. 3, hvorefter sekretariatsbetjeningen varetages af Landsstyreformandens Sekretariat, indebærer, at udvalget sekretariatsbetjenes på samme måde som Landstingets øvrige udvalg, dvs. af Landstingets Bureau. Oplysninger og materiale forudsættes som hidtil tilvejebragt af Landsstyreformandens Sekretariat (Udenrigskontoret), og der vil således være behov for et nært samarbejde mellem Landstingets Bureau og Udenrigskontoret i forbindelse med udvalgsbetjeningen.

Til § 2

Det foreslås, at landstingsloven træder i kraft 1. december 2003.